

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERADT NYASTE

SÖNDAGSMAGASIN.

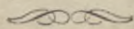
N:o 7. Ut kommer hvarje Söndag. Götheborg den 15 Februari 1857. Pris för år: 6 R:dr 32 sk. B:co. XI årgången.

Prinsen af Leiningen.

Prinsen af Leiningen.

Carl Fredrik Wilhelm Emil prins af Leiningen var son af prins Emil Carl, och halfbroder till drottning Victoria. Han föddes d. 12 Sept. 1804, efterträdde sin fader den 4 Jul 1814, alltså i sitt tionde år, och förklarades myndig den 12 Sept. 1823. Han inträdde då i militär tjänst hos konungen af Bayern med general-löjtnants rang. Han förmäldes den 13 Febr. 1829 med grevinnan af Klebelsberg och hade med henne tvenne söner, Ernst, född d. 19 Nov. 1830, och Edvard, född den 5 Jan. 1833. Han dog af slag i Wald-Leiningen den 18 Nov. 1856.

Lutspelaren.

(Efter en fransk berättelse.)

Jag stod på kullens spets . . . Nedgången var solen re'n bak' vesterns bryn; det sista ljud af fågelsången förklingat hade uti skyn; ett mörker himmelen betäckte — då syntes månen, nattens brud; då flydde skuggorna förskräckte, men utan buller, utan ljud.

En liten källas sakta brusning blott störde nejdens tysta frid; det liknade en andesusning från ofvan, efter dagens strid. En tjusning spreds åt alla leder, förnuftet blef i hast till stoft; på blomstermattan sjönk jag neder och andades dess ljuftva doft.

Der vid naturens barm jag glömde all verdens vända, ve och qual; och om allt skönt jag vaken drömde, som finns i skog, sjö, berg och dal. Och säkert så min natt försvunnit, jag så i gräset legat kvar, om icke till mitt öra hunnit en lutas ton, så ren och klar.

Ännu jag hvilade så stilla, försänkt i ljuf melankoli: jag trodde att det var en villa, blott skapad af min fantasi; och i inbillningens regioner min tanke svärmade så täckt — då utaf andra, nya toner jag blef utur min dvala väckt.

Jag uppstod för att mig förfoga till dalen, der de kommo från; och snart vid månens sken jag nogga blef varse der en folkets son, som lekte gladt med lutans strängar, som rörde dem med mästarehand; och ljudet flög kring fält och ängar, af ekot repadt upp ibland.

Med lutans toner han förmäde sin egen starka, rena röst — i enkelheten ljuf — som välde ur ungdomsfriskt och manligt bröst . . . — Han kommit nyss från fjerran länder hem till sin tysta barndomsdal, omgifven skönt af blomsterstränder, långt skild från verdens kif och qual.

Ja, nyss han ser sin hembygd åter se'n många mödosamma år,

och snart i frid han hvila låter sin luta — nu hon tystna får! Han genom sparsamhet och möda med henne, efter mång' besvär, har skurit en tillräcklig gröda att nu med lugn få bygga här.

Dock — ännu vill han icke sluta, än vill han fatta den en gång, än vill han sina känslor gjuta med henne uti ton och sång. Han vunnit hvad han ville vinna: ej ära, guld och öfverflöd, men egen härd, en älskvärd qvinna, som dela vill hans ringa bröd:

”O, du min faders hydda ringa, som till min barndoms nöjen vittne var . . . från fjerran land — jag vill dig åter bringa en helsning, glad som mina barndomsda'r! Du kära lind, du fjelletts vind, som än uti dess krona susar, du by så kär och ängen här — allt än som förr mitt hjerta tjusar!

Jag utan afund för mig skådat palatser stolta resa sig. Hvert hopp ändock, som hjertat bädat, min hydda, du skall gifva mig. Jag är så nöjd: om lugn och fröjd ditt blotta namn mig nu påminner. O, att jag här, min hydda kär, uti ditt sköte lyckan finner!

TORNVÄKTARENS DOTTER.

HISTORISK NOVELL.

AF

Luitpold Baumblatt.

(Forts. fr. N:o 6.)

Men än Frankrikes fanor svaja på våra torn, skall dock trohetens och redlighetens land, detta land, med sina alltid gröna skogar, oupphörligt mana oss till det hopp, att bättre dagar en gång skola komma . . . Men vi böra ej strida; J ären nu segrare och utöfva magtens rättigheter. Den värlöse kan blott tåligt foga sig i sitt öde. Detta är den svagares lott. Säg nu i korthet, hvad ni vill?

Erdman blef så hänförd öfver dessa Marias ord, att han kastade sig till borgmästarens fötter och utropade:

— Nåd! Förlåtelse! Upptag mig åter i er kärlek! Gif mig Maria till hustru, och jag svär er . . .

— Svär icke, — afbröt honom Burkhard, — och stig upp! Det passar sig icke för segraren att ligga i stoftet för den besegrade. Stig upp och gå er väg. Ert uppförande har icke varit af den beskaffenhet, att ni förtjenar en sådan belöning. Gå, och kom aldrig åter till mig i denna angelägenhet!

Bofven steg upp och försökte ännu ett sista medel, i det han, skonbart lugn, men i sitt inre full af vrede, sade:

— Tala icke så till mig! Ty hvilken tanke ni än kan hysa om mig, så skall jag dock bevisa er, att icke all kärlek till min fädernestad är stocknad. Skänk mig blott ännu några ögonblicks lugn uppmärksamhet, och

jag smickrar mig med det hopp, att ni skall välsigna min ingång i detta hus . . . Se, de nyaste befallningar från Paris lyda mycket bedröfliga för staden Speyer, och den torde lätt dela lika lott med sina systerstäder. Nu är det er emellertid icke obekant, att fienden i dylika fall kan gå mildt tillväga, om han vill. Ni vet också, att jag står högt anskrifven hos generalen. Klockheten bjuder er därför, att icke blifva oense med mig. Gif mig Marias hand, och mågen skall säkert skydda sin svärfars hus; ty som sådan skall jag betrakta er.

— Aldrig skall jag tillråda Maria att besvara era önskingar. Men hvad säger du sjelf, mitt barn?

Maria rätade upp sig, ställde sig midt emot kaptanen och sade med fast stämma:

— Förr må bergen störta tillsammans och krossa mig? Gå hädan, bof, och säg dina fransmän, att en tysk flicka afskyr, undflyr och föraktar förrädaren! Säg din herre och dina stallbröder, att jag ger en ärlig tiggare företrädet för en ärelös öfverlöpare, vore den senare så klädd i guld och siden. Säg dem det, Ludvig den Fjortondes kaptan, och glöm du sjelf icke dessa ord; de komma från en tysk flickas hjerta!

Då fri och lugn jag lefva skulle,
 se'n månet sorgset steg jag tog,
 och uppå samma kära kulle,
 der förr jag lekte glad och log —
 jag skulle än
 en gång igen
 med min Lovisa lyckan finna . . .
 Min luta kär,
 dig tack jag bär
 för sällheten jag här skall vinna!"

Onkel August.

Isen vid Kronstadt.

Enligt bref från Petersburg har denna vinter äfven der börjat ovanligt tidigt och mycket förr än hvad som händt på 41 år. År 1812 egde detta nemligen rum, i det Neva den 10:de November nämnda år var belagd med is i sexton timmar. Det väckte derföre stor förvåning hos skeppsbesättningarna på en femtio eller sextio fartyg, då de plötsligen sågo sig fångade af isen, änskönt de redan hade kommit ut ur inre viken och laggt sig för ankar vid Tolbo-kins fyrbåk, i det de hade begagnat sig af en stark nordvest vind, som rensat inre hamnen från is. Emellertid hade icke alla fartygen begagnat sig af detta tillfälle, utan måste senare låta såga ut sig, hvilket kostade hvarje skepp öfverhufvud 150 silfver rubel. Utförseln från Petersburg blef alltså, till betydlig förlust för många, mycket för tidigt och plötsligt hämmad. Utomdess har det starka snöfallet den 11:te, 12:te och 13:de November helt och hållet

utestängt tillförseln af de för Petersburg dagligen påräknade förnödenheter. Den tidiga vintern har i synnerhet bidragit att stegra priset på ved, och regeringen har måst gå i befattning om att till billigt pris hålla ved tillhanda för de fattige och mindre bemedlade borgarne, för att förebygga uppror.

Det är icke en ringa förlust, som drabbar redaren för ett skepp, då det blivt tvunget att öfvervintra vid Kronstadt, hvarifrån det knappast kunna hoppas att frigöra sig förrän i Maj månad. En seglare infrusen vid Kronstadt är i en icke afundsvärd ställning. En af de kännbaraste o-lägenheter är den, att man ej får begagnas eld om bord. I land finnes ett stort kokhus till begagnande för att tillreda de nödvändigaste lifsmedlen; men ofta ligga skeppen öfver en fjerdedels mil från denna plats, så att fördelen af kokhuset blir ganska ringa. För närvarande finnes en ofantlig mängd människor af nära nog alla nationer, som på detta sätt äro blottställda; tillika kan man lätt inse, att så många olika lynnen icke kunna lefva i det bästa förhållande med hvarandra, och att ofta gräl och slagsmål uppstår bland matroserna.

Åtföljande planch framställer ångaren "The North Sea" banande sig den 12:te November väg genom isen. Denna skruffångare fördes af kapten Marshall och kom ifrån Hull. Det var en besynnerlig syn att se dess bog och akter betäckta med tjocka nedhängande ismassor. Så-

snart kaptenen aflemnat sina passagerare skyndade han sig att återvända af fruktan att annars innefrysa. Folket gaf honom mycket beröm för det mästarekap hvarmed han förde skeppet genom ismassorna.

Lejon från Kertsch.

Berättelsen om denna intressanta tillökning af Brittiska Museum är både knapp och tvivelaktig. Så vidt man med viss-het vet, fördes dessa lejon af Ryssarne för några och trettio år sedan från Phangaria, ett gammalt grekiskt nybygge. Skeppet på hvilket de transporterades sjönk och många år lågo dessa lejon på hafs-botten. Af sjövattnets åverkan har deras ursprungliga marmorhvita yta blifvit svart och formen en klumpig massa. De återfunnos slutligen och uppställdes i Ryska Museum i Kertsch, men nu förvaras de i Brittiska Museum, tack vare öfverste Westmacots, Dr M'Phersons och fleras lyckade bemödanden.

Vi bifoga tillika teckningar af en dyrbar samling prydnader och relikier, hvarmed brittiska Museum blifvit tillökt. Dessa äro funna af Dr M'Pherson uti Kertsch' katakomber. De bestå af vaser af brons, terra cotta och: glas, elfbensbildsnideri, ornament af guld och andra metaller, utvisande exempel på en hög grad af grekisk konst.

— Välan! — gnisslade bofven, — jag går! Men nu skall också masken falla, som ridan länge tryckt mig. Så vet då, att våld skall förskaffa mig det, som jag ej genom böner kunde vinna. Vi äro herrar, icke blott öfver er förmögenhet, utan också öfver era lif! J stoffet skolen J vältra eder för mig och tigga om nåd. Men hämnad vare min lösen: Hämn! den förfärligaste hämn!

— Herr kapten! — sade borgmästaren med allvarlig värdighet, — betänk, att min husrätt är mig tillförsäkrad af edra förmän.

— Jag går, högvise herr borgmästare! Dock måste jag först säga tornväktaredottern några ord i förtro- lighet.

Han närmade sig Maria och sade med en flinande min:

— Jag skall bringa dig en ljuf helsning från din brudgum! Ty vet hjelteflicka: en kärleksdryck ur min hand anvisade rådsberren en plats bland de salige.

Och med ett gräsligt hänskratt lemnade han hastigt rummet.

8.

Speyers brand.

Hvad Erdman hade förkunnat borgmästaren, besannade sig; ty från Frankrikes hufvudstad hade befallningar afgått, som hade staden Speyers undergång till följd. Krigsintendenten La Fond var öfverbringaren af denna hjöbpost och han bebodde tillsammans med general Monclar biskopliga palatset.

— Så lyder befallningen, — fortfor han i sin rapport, — så fordrar statskloket! Vi ha i dag den 23 Maj, och innan den 29:de måste samtliga invånare hafva lemnat staden. Sex dagar förunnas dem att rädda sina egodelar. Den sluge ministern Louvois ernår fullkomligt sitt syfte; ty genom förstörandet af Pfalz göres fiendens vistande på våra gränser omöjligt. — Har ni redan låtit kungöra beslutet, herr general?

— Redan utfärdadt, herr krigsintendant!

I detta ögonblick kom en af generalens tjänare och anmälte borgmästaren.

Den vördige embetsmannen var blek och mycket bedröfvad. Han närmade sig begge fransmännen och sade med darrande röst:

— Herr general! Herr krigsintendant! För få timmar sedan bragtes oss ett förfärligt budskap. Knappst kunna vi tro annat, än att man blott velat hota oss.

— Hvarför skulle vi hota? — frågade La Fond uppbragt, — hvad skulle vi äsyfta dermed? Vi äro herrar öfver denna stad och hela Pfalz; oansvarige herrar, och det är blott vårt ädelmod ni har att tacka för, att vi göre er bekanta med ett öde och icke låte övradet plötsligt bryta löst öfver er.

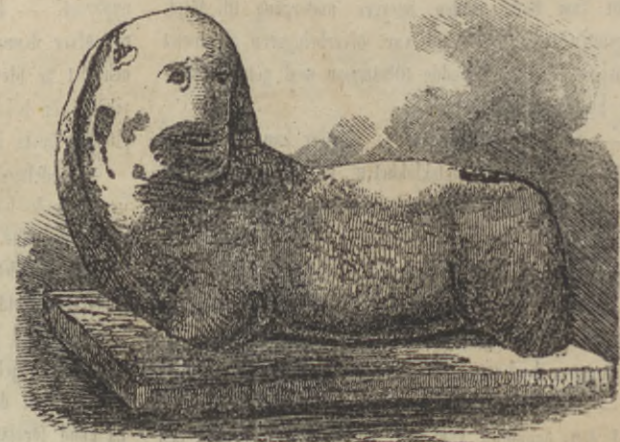
— Ädelmod är den dygd, som mest hedrar segraren, — svarade borgmästaren, — och ni bör äfven nu utöfva den, mine herrar! Vi voro dock icke motsträfvige, då man förlidet är uppfordrade oss att ställa oss under franskt beskydd och sågo med lugn på, då våra murar jemnades med jorden; ja, våra egna ynglingar voro till och med behjelpige vid detta sorgliga arbete.

— Skall detta kanske vara förebräelser? — frågade La Fond förolämpad. — Erkänner ni icke med tacksamhet, att ni så länge blifvit behandlad med skonsamhet? Vet då, att det är herr general Monclars allför stora mildhet, ni har att tacka för, att det ännu i er stad finnes sten på sten. Men nådens tid är förbi, och hör

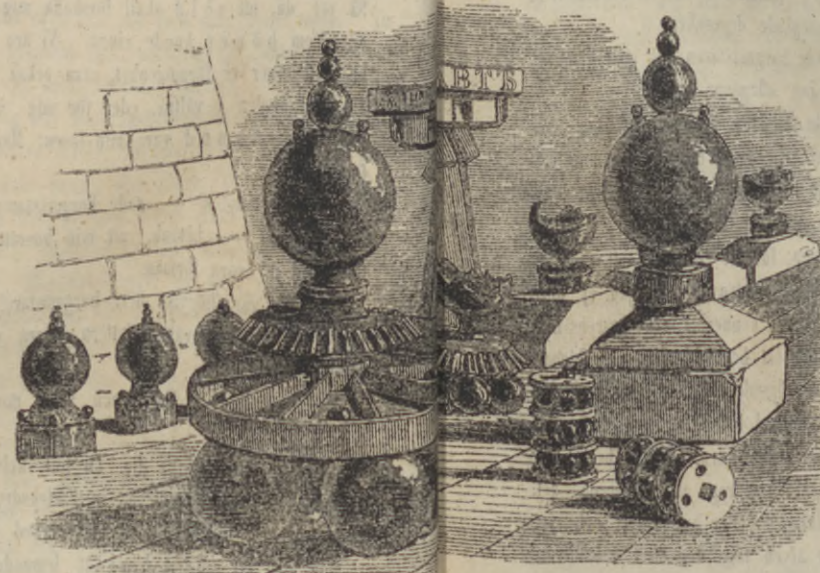
(Fortsättning, pag. 54.)

Iseronstadt.

Lejon från Kertsch.

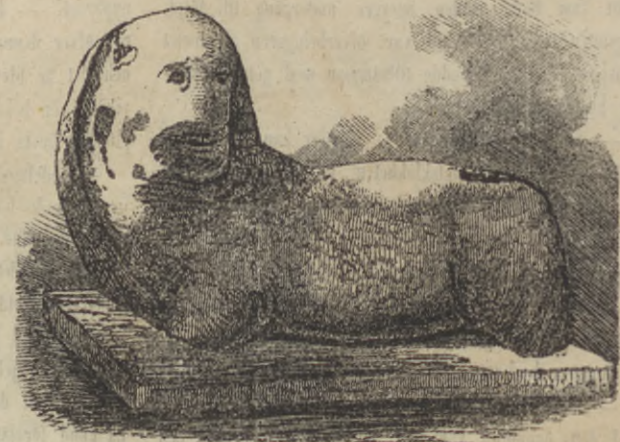
Troféer Sebastopol.

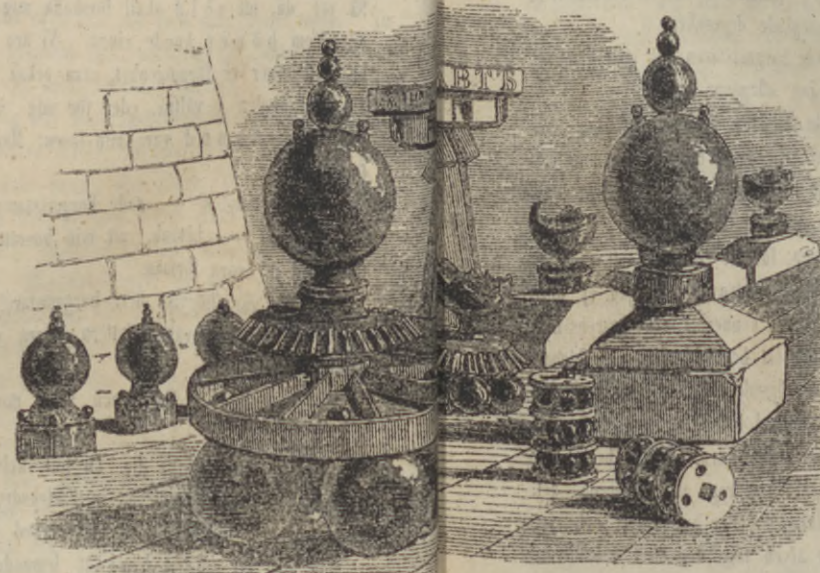
Lejon från Kertsch.

Iseronstadt.

Lejon från Kertsch.

Troféer Sebastopol.

Lejon från Kertsch.

Troféer från Sebastopol.

Efter det slutade kriget hade Mr. Deane, den bekante sjöingenjören tagit vara på ett stort antal minnen från den ryska fästningen. Dessa artiklar uppställdes på sir Wiliam Condringtons befallning i åtskilliga kuriösa ställningar. Samlingens förnämsta del har blifvit en prydnad för Osborn och der tagits i ögonsigte af drottningen. Den grupp, vi här återgifva, är anordnad på ett högst roligt sätt.

Fremst ha vi fyra trettontums bomber som blefvo funna vid Sebastopols hamn. Uppå dem är lagdt ett stort hjul, tillhörande en hydraulisk press, som blef funnit i Dockyard. Ofvanpå detta ligger ett svänghjul till någon maskin, härefter åter en trettontums bomb med några mindre kulor, som bilda en spets. I bakgrunden står ett på en fotställning hvilande messingshjul, taget från ett skepp, som sjunkit vid Dockyard käen. Fotställningen till den andra stora gruppen är ett stycke af en ornamentsten, funnen mellan husen; ofvanpå denna ligger ett hjul till en kanonvagn från Redan; härefter en trettontums bomb med smärre kulor uppå. I bakgrunden äro sprängda halfva bomber. I förgrunden ligga tvenne plåtkulor, funna uti Redan.

Gammal plägsed.

Bland sådane, som hafva "skäl med sig", som ordspråket säger, synes oss vara det från uråldriga tider tillbaka i vår

nu hvad som vidare väntar er utom det, som redan är ert förkunnadt.

Med dessa ord framtog han en skrifvelse ur sin ficka.

— Första artikeln känner ni redan, — fortfor han, — och den bestämmer, att om aftonen den 29:de Maj får ingen af denna stads hittillsvarande invånare finnas uti d'nsamma. Hvar och en, som icke hörsammar denna befallning, har förverkat sitt lif.

Härefter uppvecklade han skrifvelsen och läste:

— För det andra: Den 31:te Maj, som då är Tisdagen efter pingstfesten, skall stadens alla hörn antändas med beckfacklor, så att den uppgår i flammor och ingen sten blir kvar på sten.

— För det tredje. Det är ej tillåtet någon af invånarne att fly på högna Rhenstranden, hvarest Frankrikes fiender bo. Man får blott utvandra till Elsass och Lothringen. Hvar och en, som på flykten ertappas öfver Rhen, dör genom bil!

Med stort lugn hoplade han derefter skrifvelsen och sade till Burkhard:

gamla goda stad Skara gängse bruk att, som det kallas, "blåsa ut Julfreden", ett bruk, som vi neppeligen tro existerar i många, om ens i någon af vårt lands städer, men dock synes vara af beskaffenhet att böra bibehållas för dess, om vi så få uttrycka oss, på sann kristlig anda grundade anledning. För den oförmodade händelse, att denna gamla plägsed skulle läggas af, såsom i denna nya tiden så mycket annat gammalt motsvarigt, som blott för dess ålder ej mera behagar; vilja vi i korthet beskrifva huru det här tillgår att "blåsa ut julfreden." Stadens fiskal, klädd i full uniform, sitter till häst och anför en trupp af 6 å 8, likaledes till häst varande fältmusikanter, de der på messingsinstrumenter utföra vissa för tillfället valda musikstycken, hvarvid hvarje af musikanternas hästar ledes af en bland stadens arbetare; men mellan fiskalen och musikanterna rida trenne andra personer, eller närmast fiskalen, stadens förste vaktmästare eller förste polisbetjent, förande gravitetiskt i ena handen en lång staf, och näst honom tvenne andra personer, hörande till polisen, bärande hvar sin af stadens tvenne fanor, hvilka "majestätiskt fladdra för vinden". Denna fredliga trupp samlas kl. 12 vid middagstiden Julafionen invid stadens rådhus, dervid fiskalen för det merendels talrikt församlade folket ljudeligen kungör efter ett gammalt formulär, "Borgmästare och Råds" helsning och uppmaning till en hvar af stadens invånare, att kristligen tillbringa jullhelgen,

— Ni vet nu allt och kan derom kungöra ert borgare.

— Allsmäktige Gud! — ropade borgmästaren, — har du då hlt och hållt öfvergifvit oss!

— Er veklagen är förgifves! — sade La Fond med isande köld. — Gud beskydde den rättvise saken, och den är på vår sida. Ni gjorde bättre, om ni, i stället för att jemra er, tänkte på medel att skydda ert gods. Med dessa ord gick han ut ur rummet och lemnade borgmästaren ensam med general Monclar.

— Är ingen räddning möjlig, herr general? — sade borgmästaren förskräckt.

— Ingen! — var generalens bestämda svar.

— Jag har haft tillfälle att lära känna er, herr general, som en ädel man. Fortfar att visa oss er bevägenhet . . .

— Tyst! — afbröt honom generalen, — Ni har hört, att min skonsamhet redan ådragit mig klander. Dessutom har ni vedergällt min nåd med otacksamhet.

— Herr general! . . .

— Ni vet, hur' högt jag älskar Erdman.

— Erdman är en övrig, som . . .

att icke på gator och gränder brottsligt eller onyttigt förnöta tiden, utan egna den åt Guds dyrkan samt sin egen och medmenniskors väl. Truppen gör härefter en rund kring torget och besöker sedan stadens flesta öfriga gator och allmänna platser, der fiskalen på vanliga ställen förnyar den vackra uppmaningen. Allt slutar i fred och ro; och om ock barnen i staden fått af "Julfreden" hvarmed de liksom sammanväxt, stort nöje och ögonfägnad, hafva äfven många af de äldre invånarne funnit sig glada och tillfredställda af tillställningen, hvars fortfarande bör bereda åt stadens fiskal, som är själen i tillställningen och säges deraf vara underkastad utgifter, den tvifvelsutän mången med honom önskade dela heldre än att det gamla bruket skulle läggas å sido.

(Skara Tidn.)

Blandgods.

Vestra kusten af San Salvador, emellan Acajutla och Libertad, bär namnet *Costa del Balsamo*. Här vinner man af balsamträdet största delen af den balsam, som i Europa är känd under namn af peruviansk balsam. Man erhåller den här på samma sätt som man hos oss vinner kåda ur barrträden. Meddelst en skarp knif bibringar man trädet skrämor, tilltapper dessa med bomull — samt kastar denna, sedan den blifvit genomdränkt af den utflytande saften, i kokande vatten. Hettan skiljer balsamen från bomullen hvar-

— Herr borgmästare, Erdman är kapten i franska armén, och ni står framför hans general.

I detta ögonblick steg Erdman in och öfverlemnade åt kommandanten flera förseglade depescher.

Vid hans anblick sade borgmästaren till generalen:

— Tillåter ni, att jag aflägsnar mig?

— Nej, — svarade Monclar, — stanna! Jag har ännu något att tala med er. — Sedan han genom tecken äfven gifvit Erdman tillkänna, att han ännu icke skulle aflägsna sig, fortfor han till borgmästaren:

— Jag bad er stanna, för att gifva er ett råd för ert eget hus; ty för sjelfva staden förmår jag ej göra något. Men er familj och i synnerhet tornväktarens lilla dotter, som ni tagit under ert beskydd, blef mig dyrbar, och jag gifver er dertill följande råd: Såsom ni hört, heter det i en från Paris anländ befallning, att staden den 31:ste Maj skall antändas i alla hörn. Detta beslut är oföränderligt och jag har i uppdrag att fullborda det. Men jag kan taga befallningen efter bokstafven och jag skall af vänskap för er äfven taga den efter bokstafven.

Det är nemligen tal blott om staden, utan att er katedral har blifvit nämnd. Jag vill undantaga och

efter man fyller den i kalebasser — i hvilka den utföres till salu. Man räknar, att den sålunda vunno hartzlika substansen årligen uppgår till ungefär 20,000 skålpund. Större delen af balsamen säljes till Peru, hvarifrån den först försändes till Europa.

Persiska Bilder.

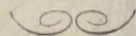
Af de många praktfulla palatser, som en gång prydde Persiens huvudstäder, och om hvilka äldre resbeskrifningar berättar så mycket undransvärdt, äro nu blott få bibehållna och till och med dessa häntyda på ett lyckligare förflutet. Liksom i Orienten öfverhufvud, har dock äfven i Persien den husliga anordningen i det väsendtliga förblifvit densamma, som den var för århundraden tillbaka. Utantill företer boningshuset en mur af lera utan fenster och en låg port, som förer in uti en mörk, krokig gång. Ett persiskt hus består nästan alltid af tvenne afdelningar. Den första är en stor fyrkantig sal, bestämd för besökande och sällskaper. Dess ena sida är öppen åt en med blommor och cypresser smyckad och af en vattenbassin genomskuren gård. Rundt omkring denna gård ligger en rad af smårum, som äro bestämda för husets tjenare. Salen som kallas talar har särskilda prydnader. Pelare, försedda med små facettspeglar, stödja salens tak, prydt med frescomålningar eller arabesker. Sidoväggarna äro smyckade med batalj- och jagtscener eller porträtter. Målningarna äga alla per-

siska stilens fel och företräden: rika och väl valda färger men med barbarisk teckning. Härtill komma poetiska inskriptioner med förgyllda eller himmelsblå bokstäfver. Möblemanget består alltid af få persedlar, Praktfulla mattor af underbart arbete, några kuddar i salens hörn, färgade glas och en af blommor omgifven bassin, detta är det oföränderliga möblemang i denna afdelning af huset. Hvar och en kvarlemnar sitt skodon vid dörren och sätter sig på mattorna mer eller mindre nära husets herre, hvarvid alltid rangen iakttages. Man har längesedan jemfört Perserne med Fransmännen för deras språksamhet och höflighet, under det att Turkarnes afmätta väsende blifvit jemfördt med Engelmännens. Persiska husbonden mottager sitt besök med förekommande vänlighet; utom pipan serveras the och läckerheter i öfverflöd. Efter de mycket långa och ceremoniella fraserna öfvergår samtalen om nyheterna för dagen snart till literära föremål; ty Persern är än i dag en vän af poesi. Enhvar citerar tillfälliga versar ur sin favoritskald och många uppduka egna improvisationer.

Mången gång sluta sammankomsterna, som vara öfver fem timmar, med en liten konsert eller med dansar, som utföras af pojkar i fruntimmerskläder. Inbryter måltidens timma, bjuder husets herre samtliga gästerna att deltaga uti densamma, och denna vänliga bjudning blir för det mesta antagen.

Husets andra afdelning, som kallas enderum (det inre), är tillsluten för främlingar och till och med för aflägsna släktningar. Den befinner sig bakom talarn och är skiljd från denna genom en liten gård. Här är fruntimmrens boning. Inredning och möblering äro desamma som i talarn; men fenstren äro omsorgsfullt försedda med gallerverk, dörrarna äro väl lästa och hvarje kommunikation utifrån är helt och hållet omöjliggjord. Taken bilda terrasser, på hvilka mångengång ytterligare en våning höjer sig, der den så kallade kiosken befinner sig. Här söka invånarne under den varma årstiden i någon mohn förfriska sig. Alldenstund en persisk stad hvarken eger promenader eller samlingsplatser, måste man föra ett husligt lif, och Perserna veta, med afseende på sina egna förhållanden, att göra detsamma så angenämt som möjligt.

Bland detta märkvärdiga lands egenomliga företeelser förtjena Zambureks eller kamel-artilleristerna, af hvilka 1500 tjena i persiska arméen, synnerlig uppmärksamhet. Zamburecks bära en kort blå klädeströja, en svart färpelsmössa och vida linnebyxor. Vid sadelknappen är fästad en liten falkonett, som kan afskjutas, antingen kamelen står eller ligger. Zamburecks (d. ä. getingarna) äro i Persiens obanade trakter en särdeles ändamålsenlig tropp.

skona denna prydnad för er stad; den står ensam, skiljd från alla andra byggnader, och jag tror mig icke handla mot min konungs befallning, om jag räddar detta stora praktverk. Jag skall därför gifva befallning, att er domkyrka skall bibehållas och tillåter er att diflytta er egendom. Men det är allt hvad jag kan göra för er. Begagna denna ynnest och . . . lef väl!

— Vagar jag be om den nåden, — sade borgmästaren, som ville begagna ögonblicket, — att . . .

— Icke ett ord mera! — afbröt honom generalen, — och — fortfor han med bortvändt ansigte, — lemna mig för alltid!

Borgmästaren gick och lemnade generalen ensam med kaptenen.

— Herr kapten! — sade Monclar till sin favorit. — Ni får i uppdrag att utföra den mig meddelta befallningen. Det faller er väl icke så lätt att kasta eldbranden in i er egen fädernestad; men det är den första viktiga tjänst, hvilken blifvit anförtrodd er, sedan ni blef officer, och betänk väl, att det är vår konungs aldråhögssta vilja ni har att uppfylla. Gör därför heder åt min rekommundation: Nedbränn utan skonsamhet! allt

men rädda domkyrkan. Jag förlitar mig på er tjänstifver och hoppas alltid kunna högakta kaptenen Erdman så, som jag tyckt om schackspeletaren Erdman. . . . Nu är ni entledigad. Gå och var försäkrad om min ynnest.

Erdman tackade för det till honom hysta förtroendet, försäkrade generalen, att han skulle visa sig värdig den honom visade ynnesten och lemnade sin gynnare, för att träffa anstalter till utförandet af det erhållna uppdraget. Under det han ensam gick genom gatorna och kom förbi domkyrkan, hade han följande samtal med sig sjelf:

— Ja, herr general! jag skall sköta min tjänst väl; och är ni efter fullbordadt uppdrag icke nöjd med mig, då skall detta missnöje mera tillräknas min öfverdrifna tjänstifver, än en försummad pligt. . . . Hur sade han? Skoningslöst skall jag förfara? Förlita på mig, herr general! Ja, skoningslös vill jag vara; eld och svärd skola rasa; på alla vill jag hämnas, på alla! . . . Och han, min hätskaste fiende, som så oförsynt afvisade mig, han skulle föredragas? honom skulle det tillåtas att i domen få en tillflykt för sin egendom? . . . Väl! —

sade han, i det ett sataniskt leende krusade hans läppar, — ett skönare ord kunde ni aldrig ha uttalat, herr general! ett bättre medel till utförande af min hämnd kunde ni aldrig funnit! Han bringar allt till domkyrkan, tror det räddadt i denna heliga byggnad, och oförmodadt utbreder sig elden och slickar med glödande tunga äron Herrans tempel. Hvem kunde rå för det? Det var ej möjligt att hämma det förödande elementets raseri; domen störtar tillsammans, borgmästaren är en tiggare och jag triumferar. Så måste det blifva! Var mig helsad, 31:ste Maj! Du blomstermåvadens sista dag, du min skönaste blomsterdag, var mig helsad! Triumf, triumf!

De af La Fond medbragta befallningarna måste snart fullgöras, och riksstaden Speyer skulle med sina vördnadsvärda minnesvärdar ej mera skåda det olyckliga årets sommar.

(Forts.)

Persiska ryttare.

Härmed följer Romanbihanget: "Genom Strid till Frid," pag. 225—232.

Nästa No utgifves Söndagen den 22 Februari.

C. PETERSENS OFFICIN 1857.